



SŁOWO WSTĘPNE

Rok 1998, jako drugi rok przygotowań do Wielkiego Jubileuszu zakończenia drugiego tysiąclecia chrześcijaństwa, jest poświęcony Duchowi Świętemu i Jego uświęcającej obecności. Działa On w Kościele zarówno na sposób sakramentalny, zwłaszcza poprzez Bierzmowanie, jak i za pośrednictwem licznych charyzmatów, zadań i posług przez Niego wzbudzonych dla dobra Kościoła. W liście apostolskim *Tertio millennio adveniente* Papież Jan Paweł II zauważa: „[...] w naszej epoce Duch Święty jest głównym sprawcą nowej ewangelizacji.” Towarzyszy jej ponowne odkrycie teologicznej cnoty nadziei. Ojciec Święty w tym samym liście nadmienia: „[...] fundamentalna postawa nadziei z jednej strony nie pozwala chrześcijaninowi stracić z oczu ostatecznego celu, który nadaje sens i wartość całej jego egzystencji, z drugiej zaś dostarcza mu trwałych i głębokich uzasadnień dla codziennego wysiłku przekształcania rzeczywistości zgodnie z Bożym namysłem. [...] Konieczne jest więc także podkreślenie i głębsze rozeznanie z n a k ó w n a d z i e i d o s t r z e g a l n y c h u s c h y ł k u o b e c n e g o s t u l e c i a, mimo cieni, które często je zakrywają przed naszym wzrokiem.” (p. 46).

W takim kontekście aksjologicznym podejmowane są rozważania będące przedmiotem tegorocznego – VII Sympozjum Naukowego w Piekarach Śląskich. Nosi ono tytuł *Religijne inspiracje kultury na Górnym Śląsku*. Kultura w sensie ogólnym oznacza „wszystko, czym człowiek doskonali i rozwija wielorakie odniesienia swego ducha i ciała; stara się drogą poznania i pracy poddać sam świat pod swoją władzę; czyni bardziej ludzkim życie społeczne tak w rodzinie, jak i w całej społeczności podstawowej poprzez postęp obyczajów i instytucji; wreszcie w dziełach swoich w ciągu wieków przekazuje i zachowuje wielkie doświadczenia duchowe i dążenia na to, aby służyły one postępowi wielu, a nawet całej ludzkości.” (*Gaudium et spes*, nr 53). Poprzez kulturę, w jej dziełach łączących w sobie „z m y s ł

moralny i religijny”, wyraża się obecność Ducha Świętego w dziejach człowieka. Zadaniem intelektualistów jest „funkcja sumienia krytycznego wobec tego wszystkiego, co człowiekowi zagraża lub go pomniejsza” – stwierdził Ojciec Święty w przemówieniu do profesorów zebranych w kolegiacie św. Anny w Krakowie na uroczystości 600-lecia Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Jagiellońskiego. Pracą w dziedzinie kultury jest więc posługa myślenia. Papież powiedział wówczas: „[...] niewiele jest rzeczy równie ważnych w życiu człowieka i społeczeństwa, jak posługa myślenia. Posługa myślenia, o której mówię, to w istocie nic innego jak służba prawdzie w wymiarze społecznym.”

Religia i kultura w swoim wzajemnym zespoleniu stanowią nieodłączną, a zarazem fundamentalną część historii Górnego Śląska decydującą o jego tożsamości. Od zarania dziejów górnośląskiej ziemi jej losy związane są z chrześcijaństwem. Wpisało się ono w liczne dzieła kultury materialnej i duchowej, w mentalność i obyczajowość, w postawy i aspiracje ludzi, w ustrój życia społecznego. Także i współcześnie chrześcijaństwo pozostaje w trudnym dialogu z kulturą naznaczoną rozdarciem „zmysłu moralnego i religijnego”, co Ojciec Święty określa mianem *kwestii kulturowej*.

Refleksja nad inspiracjami religijnymi kultury Górnego Śląska poprzez właściwą sobie posługę myślenia ma pomnażać wartości służące integralnemu dobru człowieka i rozwojowi życia wspólnotowego, przyczyniać się do zrozumienia własnej przeszłości i do lepszego przygotowania na wyzwania przyszłości, ma umacniać teologiczną *cnotę nadziei* oraz ukazywać *znak nadziei* wbrew sloganom antyewangelizacji, rozbrzmiewającym na licznych i rozmaitych *areopagach* współczesności.

† Damian Zimoń
Arcybiskup
Metropolita Katowicki

Katowice, dnia 6 kwietnia 1998 roku